

Regelverk

Regler för den frivilliga ursprungsmärkningen
Från Sverige, Kött från Sverige och Mjök från Sverige

Svenskmärkning AB

2024-04-02

Svenskmärkning AB

Inledning	3
Regler för produkter som marknadsförs och/eller märks med Märket	6
1. Allmänna krav	6
2. Åtaganden under avtalstiden	6
3. Svenska råvaror i produkterna	7
4. Förädling och packning	10
5. Primärproduktion	11
6. Revision	13
7. Sanktioner	14
8. Klagomål och begäran om omprövning av beslut	17
Definitioner	19

Bilaga 1	Bilaga 2	Bilaga 3	Bilaga 4
Checklista för internrevision och stickprovsrevision	Rapport om avvikelser och felmärkning	Ansökan om rätten att använda märket 	Avtal för användning av märket

Svenskmärkning AB

Inledning

Syftet med den frivilliga ursprungsmärkningen *Från Sverige*, där även *Kött från Sverige* och *Mjök från Sverige* ingår, är att göra det enkelt att välja livsmedel, råvaror och växter med svenskt ursprung.

Grunden för en framgångsrik märkning är trovärdighet och transparens. Därför finns tydliga krav på särhållning och spårbarhet som ska uppfyllas i produktionen. Att kraven följs säkerställs genom revisioner hos de producerande och märkande företagen.

Reglerna för Märkningen grundas på två huvudprinciper och fem kriterier.

2 Huvudprinciper

- Märkningen ska möta konsumenternas förväntningar.
- Det är råvaran och produktionen som räknas.

5 Kriterier

- Alla djur ska vara födda, uppfödda och slaktade i Sverige.
- Odling ska ha skett i Sverige.
- I sammansatta produkter ska minst 75% vara svenskt.
- Kött-, fjäderfä-, ägg-, animalisk sjömat- och mjölkråvara är helt och hållet svenskt i alla produkter.
- All förädling samt packning ska ske i Sverige.

Svenskmärkning AB

Svenskmärkning AB arbetar för produkter med svenskt ursprung

Svenskmärkning AB är ett bolag som ägs av Livsmedelsföretagen LI, Svensk Dagligvaruhandel och LRF. Bolaget äger märkningskonceptet "Från Sverige" som omfattar Från Sverige, Kött från Sverige och Mjök från Sverige (i fortsättningen kallat Märket).

Svenskmärknings uppdrag är att genom den frivilliga ursprungsmärkningen Från Sverige göra det enkelt att välja svenskproducerade råvaror, livsmedel och växter, ett val som bidrar till en konkurrenskraftig svensk livsmedelskedja.

Bolaget utvecklar, förvaltar och kontrollerar användningen av Märket. Det innebär att Bolaget har det slutliga ansvaret för att tolka märkningsreglerna, utfärda sanktioner och i oklara fall avgöra om enskilda produkter får märkas. Bolaget kommunicerar också de svenska mervärdena och betydelsen av svensk produktion, råvara och svensk livsmedelsindustri. Webbplatsen fransverige.se är navet i kommunikationen.

Reglerna gäller alla led i förädlingskedjan

Att använda Märket är frivilligt, och företag som vill använda Märket (Märkesanvändare) ska teckna ett avtal med Svenskmärkning AB (SvAB). I avtalet beskrivs Märkesanvändarens ansvar för att märkningskriterierna uppfylls, både i den egna verksamheten och hos eventuella underleverantörer/legotillverkare, (se bilaga 3 och 4).

Avgift

Märkesanvändare omfattas av en årlig kontrollavgift och licensavgift på märkta produkter. För företag med en omsättning mindre än 25 mkr uttas endast kontrollavgift. Se Avtal (bilaga 4).

Kvalitetssäkrad hantering och förädling

För att säkerställa spårbarhet och säkra produkter ska anläggningar vara certifierade enligt ett kvalitetssystem, se 4.2.1. Detta gäller för alla anläggningar där tillverkning, hantering och eller packning av produkter som ska märkas med Märket sker (i fortsättningen kallat Anläggningar).

Ansökan

Företaget som vill märka sina produkter med märkningen *Från Sverige*, *Kött från Sverige* eller *Mjök från Sverige* ansöker via hemsidan fransverige.se och får godkänt av Svenskmärkning AB (SvAB). I ansökan uppger företaget samtliga produkter de vill märka. Produkterna måste godkännas av SvAB innan lansering kan ske.

Sekretess

Normal affärssekretess gäller för de uppgifter som SvAB erhåller om Märkesanvändaren. De av Märkesanvändarna inrapporterade uppgifterna utgör underlag för fakturering av licensavgiften och behandlas med sekretess.

I övrigt används information oidentifierad, endast som underlag för analys och statistik.

Svenskmärkning AB

Regler för produkter som marknadsförs och/eller märks med Märket

1) Allmänna krav

- 1.1.1 Produktionen av aktuella produkter ska uppfylla kraven i gällande lagstiftning.
- 1.1.2 Märkesanvändare ska känna till villkoren för användning av Märket.
- 1.1.3 Märkesanvändare ska säkerställa att all tillverkning, packning och märkning sker på Anläggningar som har en tredjepartscertifiering som omfattar spårbarhet, livsmedels – och produktsäkerhet, se 4.2.1. Detta gäller oavsett om Anläggningen ägs av Märkesanvändaren eller av annan juridisk person, tex vid legotillverkning.
- 1.1.4 Märkesanvändare ska följa marknadsföringslagen och säkerställa att märkning och presentation av märkta produkter sker på ett sätt som inte riskerar att vara vilseledande för konsumenter.

2) Åtaganden under avtalstiden

- 2.1.1 Märkesanvändare ska säkerställa att:
 - a) avtalet och kriterierna för märkning och hantering enligt detta dokument följs (Regler för den frivilliga ursprungsmärkningen *Från Sverige*).
 - b) grafiska riktlinjer och färgkoder för Märket följs.
 - c) nyheter/förändringar som SvAB meddelar är kända i all berörd verksamhet. (Den senaste informationen om vad som gäller finns alltid på www.fransverige.se).
 - d) revision, inklusive stickprovsrevision och oanmäld revision kan genomföras i nödvändig utsträckning.
 - e) uppdaterad information om eventuella Anläggningar som används kan redovisas vid revision.
 - f) registrerade uppgifter i portalen om produkter som märks med Märket, inklusive uppgiften om andel svenskt är uppdaterade och korrekta.
 - g) kopia på giltigt kvalitetscertifikat för den egna anläggningen registreras hos SvAB.
 - h) ansökan om märkning av varje enskild ny produkt sker i god tid före planerad lansering, och att lansering endast sker efter godkännande från SvAB.
 - i) förändringar som kan påverka produktion och hantering av märkta produkter meddelas till SvAB utan dröjsmål. Det gäller till exempel ägarbyte eller flytt av produktionen till en ny Anläggning. Det gäller också om en Anläggning inte längre har en giltig kvalitetscertifiering.
 - j) felmärkning, återkallelse pga felaktig märkesanvändning och andra eventuella avvikelser från märkningskriterierna rapporteras till SvAB utan dröjsmål (bilaga 2).

Svenskmärkning AB

3) Svenska råvaror i produkterna

Vägledande för märkningsreglerna är att möta konsumenternas förväntningar. Därför får *Märket* enbart användas om slutprodukten är tillverkad och förpackad i Sverige. Strävan är att råvaror ska vara svenska och gränsen är minst 75% svenskt i sammansatta produkter. Kött-, fjäderfä-, ägg-, animalisk sjömat- (tex fisk, skaldjur och musslor) och mjölkråvara ska alltid vara 100% svenskt. Märkesanvändaren ansvarar för att användningen av importerade råvaror inte riskerar märkningens trovärdighet, i oklara fall avgör SvAB om enskilda produkter får märkas. I detta avsnitt beskrivs i detalj hur kraven på svenska råvaror och svenska ingredienser ska uppfyllas vid odling, uppfödning och förädling. Begreppet "Råvara" finns förklarat under "Definitioner".

3.1 Animaliska produkter

3.1.1 Köttråvaran ska komma från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige.

3.1.2 Kött-, fjäderfä-, ägg-, animalisk sjömat- och mjölkråvara ska alltid vara 100% svenskt.

3.1.3 Animalisk sjömat (exempelvis fisk, skaldjur och musslor)

- a) Odlad/uppfödd samt skördad animalisk sjömat omfattar både land- och vattenbaserade odlingssystem och ska ske inom Sveriges gränser. Där lagstiftning så kräver skall yrkesfiskarlicens finnas och fartyg som används ska vara svenskregistrerade. Animalisk sjömat ska vara landad på svensk mark. Den längsta uppfödning- eller odlingstiden ska ske i Sverige. Yngel/larver behöver inte vara producerade i Sverige.
- b) Vildfångad och fiskad animalisk sjömat avser både insjöar och sötvatten som är belägna i Sverige samt de vatten som angränsar till Sverige (Skagerak, Kattegatt, Östersjön och Bottenviken). Där lagstiftning så kräver skall yrkesfiskarlicens finnas och båtarna ska vara svenskregistrerade. Den animaliska sjömaten ska vara landade i svenska hamnar.

3.1.4 Renkött och viltkött

- a) Renar kan vara tillfälligt hägnade eller gå på bete. Renarna är födda och hanterade inom svenska samebyars renbetesområde och har ägare som tillhör svensk sameby. Renarna är slaktade i Sverige och ska vara besiktade av veterinär på en av livsmedelsverkets godkänd slakterianläggning / vilthanteringsanläggning som uppfyller kriterierna i punkt 4.2.1 vilket innebär tredjepartscertifiering enligt lägst IP Livsmedel. Slaktkroppen ska vara dokumenterad med ID nummer och organen besiktas av veterinär.
- b) Viltet kan vara hägnade eller frilevande. Alla djur ska vara jagade och hanterade på svensk mark samt vara besiktigade av veterinär på en av livsmedelverket godkänd vilthanteringsanläggning som uppfyller kriterierna i punkt 4.2.1 vilket innebär tredjepartscertifiering enligt lägst IP Livsmedel. Viltet ska vara dokumenterat med ID nummer och organ ska medfölja till vilthanteringsanläggningen.

Svenskmärkning AB

3.1.5 Märkning av animaliska produkter.

a) Märkning av animaliska livsmedel

- Märket *Kött från Sverige* bör användas på kött och charkuterier
- Märket *Mjök från Sverige* bör användas på mejeriprodukter.
- Övriga animaliska livsmedel märks med *Från Sverige*.

b) Märkning av hund- och kattmat

- Hund- och kattmat märks med *Från Sverige*.

3.2 Vegetabiliska produkter och växter

Vegetabiliska livsmedelsråvaror, svenska vegetabiliska ingredienser samt växter ska ha odlats i Sverige.

3.2.1 Vegetabiliska livsmedelsråvaror och svenska vegetabiliska ingredienser ska odlas i Sverige från lök, frö/utsäde, stickling och svampmycel. Den huvudsakliga odlingstiden eller tillväxten ska ske i Sverige.

Vegetabilisk sjömat (alger och tång) ska vara odlad eller skördad inom Sveriges gränser. Fartyg som används ska vara svenskregistrerade och den vegetabiliska sjömaten ska landas i svenska hamnar.

3.2.2 Prydnadsväxter ska odlas i Sverige från blomsterlök, frö/utsäde och stickling. Den huvudsakliga odlingstiden eller tillväxten ska ske i Sverige.

3.2.3 Perenner ska ha minst en växtsäsong eller tillräcklig tid i svensk odling för att förädla produkten ett storleks- eller kvalitetssteg.

3.2.4 Häck och landskapsväxter, prydnads- och bärbuskar, rosor, barrväxter, klängväxter, fruktträd, solitärbuskar, träd, färdig häck ska uppfylla minst ett av följande tre kriterier:

- Hela produktionstiden i svensk odling
- Minst två växtsäsonger i svensk odling
- En växtsäsong dock minst halva produktionstiden i svensk odling

3.2.5 **Vegetabiliska produkter och växter märks med *Från Sverige*.**

3.3 Sammansatta produkter

3.3.1 **I sammansatta produkter ska minst 75% vara svenskt.**

3.3.2 **Kött-, fjäderfä-, ägg-, animalisk sjömat- och mjölkråvara ska vara helt och hållet svenskt i alla produkter, även i sammansatta produkter.**

3.3.3 **Märkning av sammansatta produkter.**

- Märket *Kött från Sverige* bör användas på sammansatta köttprodukter och charkuterier.
- Märket *Mjök från Sverige* bör användas på sammansatta mejeriprodukter.
- Övriga sammansatta produkter märks med *Från Sverige*.

3.3.4 **Information till konsument.**

Svenskmärkning AB

- Information om vilka ingredienser som är svenska ska anges på förpackningen.
- I de fall produkten innehåller vegetabiliska ingredienser, som inte är av svenskt ursprung och som är av betydelse för konsumentens köp*, ska det framgå på förpackningen att de inte är av svenskt ursprung.
*Enligt definition i artikel 22 (EU) nr 1169/2011.

3.3.5 Beräkning av produkternas sammansättning ska baseras på vikten hos ingående ingredienser med undantag för vatten.

- a) För råvaror som rekonstitueras* i processen eller vid konsumentens beredning av produkten ska den rekonstituerade vikten användas vid beräkningarna, (se "räknesnuran" på fransverige.se/foretag). *Se under avsnittet "Definitioner".
- b) Den totala mängden importerade ingredienser med animaliskt ursprung, (som inte är råvaror), får uppgå till max 3% (till exempel aromer, fjälster, köttextrakt, lecitin, lysosym, löpe, syrakultur, tillsatser, vitaminer mm).

3.4 Dryck

3.4.1 Dryck ska vara tillverkad av svenska råvaror. Allt vatten ska komma från en svensk vattentäkt.

Max 3 % importerade råvaror får användas för funktion eller smaksättning. Med drycker avses saft, juice, must, öl, cider, vin, sprit samt icke smaksatt vatten.

I de fall det finns krav enligt regler för skyddade geografiska beteckningar (exempelvis svensk vodka och svenska aquavit) ska dessa regler vara uppfyllda för att få använda från Sverige-märkningen på produkterna.

3.4.2 Dryck märks med *Från Sverige*.

3.5 Produkter som serveras på restauranger & serveringar

3.5.1 Märket får användas för livsmedel och råvaror i en tillredd och serverad måltid.

- a) *Från Sverige* får användas för livsmedel och råvaror som uppfyller kriterierna i Regelverket. *Mjök från Sverige* bör användas för mejeriprodukter. *Kött från Sverige* bör användas för kött och charkuterier.
- b) Det ska finnas tydlig information om vilken måltidskomponent som är kopplad till märkningen (exempelvis ägg märks med *Från Sverige* på en frukostbuffé, korven i en serverad varmkorv med bröd märks med *Kött från Sverige*).
- c) Restauranger som enbart serverar svenskt kött får marknadsföra sin verksamhet med *Kött från Sverige*.
- d) Restaurangen ska uppfylla kriterierna i punkt 4.2, vilket innebär tredjepartscertifiering exempelvis IP Livsmedel. Restaurangkedjor med en tredjepartscertifierad central inköps- och kvalitetsorganisation som kontrollerar råvaruinköp, marknadsföring och kvalitetssäkring (vilket inkluderar regelbundna interna kontroller på tillhörande serveringsställen) kan undantas från kravet på certifiering av anslutna serveringsställen i

Svenskmärkning AB

överenskommelse med Svenskmärkning.

- e) Det ska finnas skriftliga rutiner för att kontrollera att livsmedel och råvaror som restaurangen eller serveringen märker eller marknadsför med Märket uppfyller kraven i Regelverket (till exempel rutiner för leverantörsbedömning och mottagningskontroll, samt rutiner för spårbarhet och särskilt vid tillredning och servering).
- f) Måltidskomponenten som omfattas av märkningen ska redovisas på förpackningen eller via kanaler i direkt anslutning till tillredning och servering av måltiden.

Exempel:

- menyer
- skyltar
- webbsidor
- appar
- brickunderlägg, servetter och dylikt
- broschyrer
- annonser
- kundtidningar, etc.

4) Förädling och packning

4.1 All förädling och packning ska ske i Sverige

4.1.1 Märkesanvändare ska ha avtal med Svenskmärkning AB (SvAB).

4.1.2 Märkesanvändare ska säkerställa att all tillverkning, packning och märkning sker på Anläggningar som ligger i Sverige och att verksamheten följer Regelverket.

Om märkesanvändaren anlitar legoproducenter ska detta säkerställas via avtal eller skriftlig överenskommelse med legoproducenten.

4.1.3 Märkningen ska följa de grafiska riktlinjerna och färgkoderna som SvAB anvisar.

4.2 Alla led i förädlingskedjan ska ha ett system för kvalitetssäkring och särskilt

4.2.1 Märkesanvändare och Anläggningar i förädlingskedjan ska vara registrerade hos berörd myndighet och vara tredjepartscertifierade enligt ett kvalitetssystem som omfattar spårbarhet och särskilt, lägst IP Livsmedel eller Svensk Butiksstandard.

- a) För potatis- och rotfruktspackerier är RIP ett alternativ.
- b) Primärproducenter av oförädlade vegetabiliska råvaror får vara certifierade enligt Global GAP, IP Sigill Fukt & Grönt, IP Fukt & Grönt eller KRAV med tillval **Hygienregler vid odling och hantering av frukt och grönt* (KRAVs regelverk 2023 kap 4.13)
- c) Prydnadsväxter och plantskola ska vara certifierat enligt IP Sigill Prydnadsväxter & Plantskola.
- d) Biodlare får vara certifierade enligt IP Sigill Biodling med Tillval livsmedelssäkerhet.

Svenskmärkning AB

- 4.2.2 Märkesanvändare och Anläggningar utan egen tillverkning eller packning kan undantas från kravet på certifiering av den egna verksamheten i överenskommelse med SvAB.**
- 4.2.3 Märkesanvändare och Anläggningar i förädlingskedjan ska ha skriftliga rutiner för att kontrollera att råvaror till produkter som märks med Märket uppfyller kraven i kap 5.**
- a) Det omfattar till exempel rutiner för leverantörsbedömning och mottagningskontroll.
- 4.2.4 Märkesanvändare och Anläggningar i förädlingskedjan ska ha skriftliga rutiner för särskilt sårbarhet och spårbarhet i produktionen som säkerställer att märkta produkter uppfyller kraven i regelverket.**

Det omfattar exempelvis rutiner för:

- Särhållning och spårbarhet av fakturor/följesedlar för inköpta råvaror.
- Receptionshandling.
- Särhållning och spårbarhet av råvaror, halvfabrikat och produkter i produktionsprocessen.
- Särhållning och spårbarhet av fakturor/följesedlar för utgående produkter.
- Massbalansberäkningar.

5) Primärproduktion

5.1 Krav på råvarorna.

Svenska råvaror och ingredienser som används i märkta produkter ska produceras enligt svensk lagstiftning och på ett sätt som säkerställer svenskt ursprung. I tabellen 5.1.1 definieras de krav som ska tillämpas i primärproduktionen. Kraven verifieras genom att visa att råvaran/produkten är godkänd för märkningen alt med en leverantörsförsäkran (se definitioner).

5.1.1 Tabellen anger krav i primärledet och hur dessa ska verifieras.

Råvarugrupp	Krav i primärproduktion
Frukt, odlade bär, rotfrukter, grönsaker, örter, matpotatis och odlad svamp	Odlad i Sverige samt certifierad enligt någon av följande certifieringar: IP Sigill Frukt & Grönt, IP Frukt & Grönt eller KRAV med tillval Hygienregler vid odling och hantering av frukt och grönt (KRAVs regelverk2023 kap 4.13) eller Global G.A.P.
För industri: Frukt, bär, rotfrukter, grönsaker, örter, potatis och svamp.	Odlad i Sverige.
Viltplöckad Bär och Svamp	Plockade i Sverige.
Fågel	Kläckt, uppfött och slaktat i Sverige.
Get	Fött, uppfött och slaktat i Sverige.

Svenskmärkning AB

Gris	Fött, uppfött och slaktat i Sverige samt certifierad enligt någon av följande certifieringar: IP Gris Grundcertifiering, EU ekologiskt, KRAV eller Leverantörsbedömning Gris (från Sigill Kvalitetssystem AB).
Honung	Svenskt ursprung samt följa de nationella branschriktlinjerna "Säker honung" eller revisionsintyg för IP Sigill Biodling.
Häst	Fött, uppfött och slaktat i Sverige samt godkänt som livsmedel.
Lamm	Fött, uppfött och slaktat i Sverige samt följa Miljöhusensyn* eller certifierad enligt EU ekologiskt, KRAV eller enligt IP Sigill Lamm. *Se under avsnittet "Definitioner".
Mjök	Svenskt ursprung samt godkänt enligt mejeriets leverantörskrav eller certifierad enligt IP Sigill Nöt & Mjök eller IP Nöt & Mjök Grundcertifiering.
Nöt	Fött, uppfött och slaktat i Sverige samt följa Miljöhusensyn* eller certifierad enligt EU ekologiskt, KRAV eller IP Sigill Nöt & Mjök. *Se under avsnittet "Definitioner".
Odlad/uppfödd och skördad animalisk sjömat	Odlad/uppfödd samt skördad animalisk sjömat omfattar både land- och vattenbaserade odlingssystem och ska ske inom Sveriges gränser. Där lagstiftning så kräver skall yrkesfiskarlicens finnas och fartyg som används ska vara svenskregistrerade. Animalisk sjömat ska vara landad på svensk mark. Den längsta uppfödning- eller odlingstiden ska ske i Sverige. Det finns giltigt tillstånd för vattenbruksverksamhet.
Vildfångad och fiskad animalisk sjömat	Från sötvatten i Sverige eller vatten som angränsar till Sverige (Skagerak, Kattegatt, Östersjön eller Bottenviken) samt fiskade av svenska fartyg och landade i svenska hamnar. Det finns giltig yrkesfiskarlicens där lagstiftningen kräver detta. Fiskefartyget är registrerat i transportstyrelsens fartygsregister.
Ren	Fött och hanterat inom svenska samebyars renbetesområde, slaktat i Sverige samt besiktigat av veterinär på en av livsmedelverket godkänd slakterianläggning/vilthanteringsanläggning som uppfyller kriterierna i punkt 4.2.1.
Skalägg	Svenskt ursprung samt godkänd enligt Svenska Äggs kvalitetsprogram — Certifierad Svensk Äggkvalitet.
Äggprodukter	Svenskt ursprung samt godkänt enligt Svenska Äggs omsorgsprogram.
Socket	Odlad i Sverige samt godkänd enligt sockerindustrins kvalitetssystem "Miljöledning Betodling".
Spannmål och Oljevaxter	Odlad i Sverige samt följa Miljöhusensyn* eller Certifierad enligt IP Sigill Växtodling. *Se under avsnittet "Definitioner".
Vegetabilisk sjömat (alger och tång)	Odlad eller skördad inom Sveriges gränser. Fartyg som används ska vara svenskregistrerade och den vegetabiliska sjömaten ska landas i svenska hamnar.

Svenskmärkning AB

Vilt	Jagat och hanterat i Sverige samt besiktigat av veterinär på en av livsmedelverket godkänd vilthanteringsanläggning som uppfyller kriterierna i punkt 4.2.1, dvs certifierade enligt lägst IP Livsmedel.
Växter	<p><u>Prydnadsväxter</u>. Den huvudsakliga odlingstiden eller tillväxten har skett i Sverige.</p> <p><u>Perenner</u> ska ha minst en växtsäsong eller tillräcklig tid i svensk odling för att förädla produkten ett storleks- eller kvalitetssteg.</p> <p><u>Häck och landskapsväxter, prydnads- och bärbuskar, rosor, barrväxter, klångväxter, fruktträd, solitärbuskar, träd, färdig häck</u> ska uppfylla minst ett av följande tre kriterier:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hela produktionstiden i svensk odling• Minst två växtsäsonger i svensk odling• En växtsäsong dock minst halva produktionstiden i svensk odling

6) Revision

Uppföljning av att märkningsreglerna efterlevs sker på två olika sätt; internrevision och kontinuerliga stickprovsrevisioner i SvAB:s regi.

6.1 Internrevision

Märkesanvändare och Legoproducenter ska årligen genomföra internrevision utifrån Checklistan, bilaga 1.

6.1.1 Märkesanvändare ska säkerställa att egna Anläggningar årligen genomför internrevision enligt bilaga 1.

6.1.2 Märkesanvändare ska säkerställa att anlitade Legoproducenter:

- Årligen genomför internrevision enligt bilaga 1 samt åtgärdar eventuella avvikelser.
- Tar emot och underlättar revision från SvAB:s ombud.

6.1.3 Eventuella avvikelser ska noteras och korrigeras utan dröjsmål.

- Ifylld checklista ska kunna visas upp för SvAB:s ombud vid stickprovsrevision.
- Eventuella avvikelser hos Anläggningar som inte åtgärdas i tid ska, utan dröjsmål, rapporteras till SvAB för bedömning och eventuell sanktion, se kapitel 7.

6.2 Stickprovsrevision

Vid stickprovsrevision sker en oberoende verifiering hos märkesanvändare och hos Legoproducenter.

SvAB genomför förhandsanmälda och oanmälda revisioner via certifieringsorgan (i fortsättningen kallat CO). SvAB utser ett eller flera CO som på uppdrag av SvAB genomför stickprovsrevisioner för att verifiera efterlevnaden av Regelverket Från Sverige enligt bilaga 1.

SvAB utser de företag som omfattas av stickprovsrevision.

Svenskmärkning AB

Behöver företaget omboka en inbokad revision ska det ske i god tid, annars debiteras företaget för kostnaden av revisionen.

Eventuella uppföljande revisioner/återbesök bekostas av Märkesanvändaren. CO har rätt att se dokumentation och kontrollera de utrymmen som krävs för att verifiera SvABs regler Från Sverige. CO ska ha kontaktat företagets kontaktperson eller annan behörig personal innan tillträdet. Vid oanmäld revision kan detta ske alldeles innan revision avses påbörjas.

Företaget ska åtgärda eventuella avvikelser och rapportera vilka åtgärder som vidtagits till CO inom 14 kalenderdagar efter att revisionen har avslutats.

Resultatet av revisionen, ska rapporteras av CO till SvAB inom 21 kalenderdagar efter att revisionen avslutats. Eventuella avvikelser från kriterierna för Märket ska hanteras av CO. Om avvikelser inte åtgärdas i tid ska detta, utan dröjsmål, rapporteras till SvAB för bedömning och eventuell sanktion, se kapitel 7.

7) Sanktioner

SvAB kan besluta om sanktioner i följande fall:

- om Märket används på ett sätt som är vilseledande mot konsument.
- om konstaterade avvikelser inte åtgärdats inom fastställd tid.
- om det finns en risk för att Märket används på produkter som inte uppfyller märkningskriterierna.
- vid uppsåtligt missbruk av Märket. om det finns misstanke om brott mot gällande lagstiftning.
- vid fara för människors hälsa och säkerhet. I detta fall kommer även ansvarig tillsynsmyndighet att kontaktas.
- om villkoren för samarbete enligt avtalet i bilaga 4 inte uppfylls.

7.1 Fyra nivåer av sanktioner

7.1.1 Anmärkning

Anmärkning innebär att en avvikelse från kriterierna har uppmärksammats eller att det i övrigt har uppmärksammats att Märkesanvändaren använder Märket på ett sätt som avviker från Företagets åtaganden enligt avtalet med SvAB.

För undvikande av eventuella tvivel utgör en avvikelse en avvikelse oavsett hur denna har uppmärksammats och således oberoende av om den kommit till SvABs kännedom genom ett klagomål, via media, genom kontroll eller om avvikelsen rapporterats av Märkesanvändaren.

SvAB ska upplysa Märkesanvändaren om en uppmärksam avvikelse. Eftersom det kan röra sig om märkning av livsmedel ska Märkesanvändaren vara införstådd med att eventuella korrigeringar och åtgärder av avvikelser måste ske skyndsamt. Därför kan SvAB också rapportera uppmärksammade avvikelser via telefon, e-post eller annat lämpligt kommunikationsmedium beaktat arten av berörda produkter samt avvikelserns omfattning.

Svenskmärkning AB

Efter att SvAB upplyst Märkesanvändaren om en uppmärksam avvikelse ska Märkesanvändaren informera SvAB om vilka åtgärder som vidtas eller har vidtagits för att korrigera avvikelsen och detta ska ske i enligt bilaga 2 "Rapport om avvikelser och felmärkning". Åtgärderna kan exempelvis vara återkallelse av felmärkta produkter eller att konsumenter informeras om avvikelsen.

SvAB har rätt att bedöma om företagets åtgärd är tillräcklig eller besluta om annan åtgärd ska vidtas.

SvAB har även rätt att informera konsumenter om en rapporterad avvikelse, vilket inbegriper men begränsas ej till att SvAB har rätt att publicera information på sin webbplats eller i annan lämplig mediekanal avseende arten av en avvikelse, vilka produkter som berörs, vem som ansvarar för produkterna samt till vem en konsument ska vända sig till om aktuell avvikelse berör konsumenten i fråga.

Eventuella kostnader som uppkommer för Märkesanvändaren till följd av en avvikelse ska uppbäras av Märkesanvändaren.

7.1.2 Varning

I händelse av flertalet rapporterade avvikelser enligt punkten 7.1.1 ovan eller om Märkesanvändarens åtgärder inte är tillräckliga och Märkesanvändaren underlåter att följa SvABs anvisningar om att ytterligare åtgärder ska vidtas, kan SvAB utfärda en varning.

En varning innebär att SvAB utreder om ytterligare sanktioner enligt punkterna 7.1.3-4 är motiverade och detta avgörs mot bakgrund av graden av allvarlighet i den rapporterade avvikelsen/avvikelserna samt Märkesanvändarens åtgärder för att åtgärda en rapporterad avvikelse.

Att SvAB utfärdat flera varningar till en och samma Märkesanvändare är även det en omständighet som kan ligga till grund för ytterligare sanktioner.

En varning upprättas skriftligen och översändes till Märkesanvändaren tillsammans med en motivering och beskrivning av de omständigheter som föranlett varningen samt vilka korrigeringar eller åtgärder som krävs.

Varning gäller tills företaget har vidtagit nödvändiga korrigerande åtgärder vilket ska göras senast fjorton (14) arbetsdagar från att varningen har översänts till Märkesanvändaren.

Märkesanvändaren ska inom denna period också skriftligen meddela SvAB om de korrigerande åtgärder som vidtagits. Kan korrigerande åtgärder inte vidtas av Märkesanvändaren inom denna period ska Märkesanvändaren skriftligen informera SvAB om detta samt skälen härför.

Under 14-dagarsperioden får Märkesanvändaren fortsätta använda Märket med de eventuella förbehåll som beslutas av SvAB. Det kan till exempel vara att produkter som är felmärkta och som fortfarande ägs av företaget ska återkallas och att företaget ska informera kund om felmärkning.

Svenskmärkning AB

Efter utgången av nämnda period ska SvAB skriftligen informera Märkesanvändaren om de korrigerande åtgärderna är tillräckliga. Om så är fallet så avslutas ärendet utan ytterligare åtgärd. Om Märkesanvändare däremot inte vidtar nödvändiga korrigerande och förebyggande åtgärder inom bestämd tid eller om dessa inte bedöms vara tillräckliga, kan SvAB besluta om avstängning eller uppsägning i enlighet med vad som beskrivs i punkterna 7.1.3-4.

SvAB har rätt att informera konsumenter om en utfärdad varning, vilket inbegriper men begränsas ej till att SvAB har rätt att publicera information på sin webbplats eller i annan lämplig mediekanal avseende arten av varningen samt vad som föranlett denna, vilka produkter som berörs, vem som ansvarar för produkterna samt till vem en konsument ska vända sig till om aktuell varning berör konsumenten i fråga.

Eventuella kostnader som uppkommer för Märkesanvändaren till följd av en utfärdad varning ska uppbäras av Märkesanvändaren.

7.1.3 Avstängning

Om Märkesanvändaren underlåter att vidta korrigerande åtgärder till följd av en utfärdad varning, eller om en Märkesanvändare mottagit flera varningar och löpande underlåtit eller utan godtagbara anledningar dröjt med att åtgärda de brister som påtalats har SvAB rätt att stänga av Märkesanvändaren, vilket innebär att Märkesanvändarens framtida rättigheter som medges enligt avtalet med SvAB tills rapporterade avvikelser är åtgärdade, dock max sex (6) månader.

Avstängning kan gälla hela företaget eller en del av verksamheten.

För undvikande av eventuella tvivel innebär en avstängning att Märkesanvändarens rätt att använda Märket upphör att gälla. SvAB kan också besluta att produkter som tillverkats före avstängningen, och som fortfarande ägs av företaget, inte får säljas med hänvisning till Märket.

Under perioden då Märkesanvändaren är avstängd kan denne åtgärda eventuella brister i verksamheten samt åtgärda de avvikelser som har föranlett avstängningen. För att fatta beslut om att häva avstängning krävs att SvAB får rapport från en extra kontroll som visar att grunden för avstängningen har åtgärdats. Märkesanvändaren ska också bistå SvAB med en skriftlig motivering till varför Märkesanvändarens avstängning bör hävas samt en beskrivning eller handlingsplan innehållande information om hur Märkesanvändaren kommer att arbeta framgent för att utvika ytterligare avvikelser.

Underlåter Märkesanvändaren att inom 6-månadersperiod åtgärda bristerna och de rapporterade avvikelserna samt tillhandahålla den information som beskrivits i stycket ovan har SvAB rätt att besluta om uppsägning enligt punkten 7.1.4 nedan.

SvAB har rätt att offentliggöra beslut om avstängning. Detta innebär att SvAB har rätt att publicera information på sin webbplats eller annan lämplig kommunikationskanal innefattande:

- a. Berörd Märkesanvändare,
- b. Anledning till avstängning

Svenskmärkning AB

- c. Berörda produkter
- d. Vem som ansvarar för produkterna samt till vem en konsument kan vända sig om aktuell avstängning berör konsumenten i fråga.

Eventuella kostnader som uppkommer för Märkesanvändaren till följd av en avstängning ska uppbäras av Märkesanvändaren.

SvAB kan även besluta att Märkesanvändaren ska informera sina kunder om att berörda produkter har producerats under perioden som omfattas av avstängning.

7.1.4 Uppsägning

Om inte skälet till avstängning korrigeras på ett tillfredsställande sätt eller om 6 månader har passerat från beslut om avstängning, kommer avtalet med Märkesanvändaren att sägas upp. Se vidare Avtalet, bilaga 4.

Avtalet kan också komma att sägas upp med omedelbar verkar, det vill säga utan en förgående anmärkning/varning/avstängning vid uppsåtligt missbruk av Märket eller om det finns misstanke om brott mot gällande lagstiftning. Detsamma gäller vid fara för människors hälsa och säkerhet.

Uppsägning innebär att Märkesanvändare inte får använda Märket i marknadsföring, på produkt eller sälja produkt med hänvisning till Märket från datum som anges av SvAB. SvAB har dock möjligheten att besluta om dispens i enlighet med vad som föreskrivs i avtalet.

SvAB har rätt att offentliggöra beslut om uppsägning, vilket inbegriper men begränsas ej till att SvAB har rätt att publicera information på sin webbplats eller i annan lämplig mediekanal avseende anledningen till uppsägningen samt vad som föranlett denna, vilka produkter som berörs, vem som ansvarar för produkterna samt till vem en konsument ska vända sig till om aktuell uppsägning berör konsumenten i fråga.

Eventuella kostnader som uppkommer till följd av en uppsägning ska uppbäras av Märkesanvändaren.

SvAB kan besluta att Märkesanvändare ska informera sina kunder om att de inte längre har rätt att använda Märket.

7.1.5 Vite

Om SvAB fattar beslut om avstängning eller uppsägning kan Märkesanvändaren också åläggas att betala vite, lägst 25 000 kronor och högst 1 000 000 kronor.

Vid bestämmande av vitets storlek ska hänsyn tas till graden av allvarighet i de upptäckta bristerna, Märkesanvändarens eventuella försök att åtgärda dessa, huruvida Märkesanvändaren tidigare överträtt tillämpliga regler för märkesanvändning samt den skada som Märkesanvändaren har förorsakat SvABs verksamhet och Märket.

Svenskmärkning AB

8) Klagomål och begäran om omprövning av beslut

Företag kan lämna in klagomål på beslut om sanktioner till SvAB.

För att omprövning av ett sanktionsbeslut ska ske måste Företaget anföra vad som är fel i beslutet, eventuella nya omständigheter som tillkommit och hur beslutet ska ändras.

Sanktionsbeslutet är giltigt och ska efterlevas under tiden SvAB behandlar ärendet.

Klagomål dokumenteras och besvaras normalt inom 14 arbetsdagar, dock senast inom en månad.

Klagomål rörande genomförandet av kontrollen på plats eller genomförande av stickprovskontroll på plats ska lämnas direkt till CO som har rutiner för att hantera det.

9) Definitioner

Generellt gäller definitioner i gällande lagstiftning.

Anläggning

Varje enhet i ett företag. Exempel: En anläggning är en plats där företagaren bedriver verksamhet. Till exempel är ett mejeri och en butik anläggningar, men även ett grönsakspackeri eller marknadsstånd är en anläggning.

Ett företag kan omfatta en eller flera anläggningar.

Observera att det inte är något krav på att ett företag ska hantera eller lagra produkter i egna lokaler. Även mellanhänder som importörer och andra som endast har ett kontor varifrån de dirigerar produkters rörelser kan vara ett företag eller en anläggning. Ett företags huvudkontor kan vara en Anläggning.

Arom och livsmedelsingredienser med aromgivande egenskaper

Ämnen och livsmedelsingredienser som används för att de ger arom och/eller smak. Dessa ämnen är inte livsmedelstillsatser (EG) 1334/2008.

Avvikelse

Avsteg från reglerna för Märket.

Bearbetning

Åtgärd som väsentligen förändrar den ursprungliga produkten genom bland annat värmebehandling, rökning, rimning, mognadslagring, torkning, marinerings,

extraktion, extrudering eller en kombination av dessa behandlingar (EG) 853/2004.

Certifieringsorgan (CO)

Certifieringsorgan är ett företag som är ackrediterat (behörigt) att certifiera enligt olika standarder, men kan även utföra verifiering som en oberoende tredje part enligt givna uppdrag.

Foderråvaror

Foderråvaror regleras i EU 68/2013.

Fodertillsatser

Fodertillsatser regleras enligt EU 1831/2003.

Färdigrätt

Livsmedelsprodukt som i sig själv utgör en komplett måltid och där ytterligare måltidskomponenter inte behöver ingå. Den består av tre delar;

- proteindel (till exempel kött, fisk eller baljväxter)
- kolhydratdel (till exempel potatis, pasta eller couscous)
- en del grönsaker, frukt och/eller bär.
I vegetariska rätter kan baljväxter utgöra rättens proteindel.

Förädlingsled

Företag i livsmedelskedjan som hanterar och bearbetar oförpackade råvaror och livsmedel på ett sådant sätt som kräver särskild kontroll av hygien och särhållning. Det kan exempelvis vara slakt, styckning, tillagning, blandning, malning och beredning.

Svenskmärkning AB

Ingrediens

Varje ämne eller produkt inklusive aromer, livsmedelstillsatser och livmedelsenzymer, och varje beståndsdel i en sammansatt ingrediens som används vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel och som finns kvar i den färdiga varan, om än i annan form; restprodukter ska inte anses vara ingredienser. (EG) 1169/2011 kap 2, punkt 2 f.

Kött

Definitionen av kött är den som gäller i aktuell EU-lagstiftning angående kött, förordning (EG) 853/2004 med ändringar. För hund- och kattmat gäller EU 68/2013.

Legoproducent

Företag som på uppdrag av märkesanvändare tillverkar, hanterar, packar och/eller märker produkter under annat företags varumärke.

Leverantörsförsäkrans

Skriftligt intyg där leverantören försäkras att kraven enligt 5.1 har uppfyllts vid produktionen av de råvaror, ingredienser och/eller växter som levereras.

Leverantörsförsäkrans ska vara formellt upprättad med uppgift om råvaruursprung, vilket krav som avses enligt kapitel 5, vilka råvaror/ingredienser som avses, kontaktuppgifter till leverantören, daterad samt underskriven av leverantören.

Livsmedelstillsats

Ämnen som normalt inte konsumeras som livsmedel men som tillförs livsmedlet för ett tekniskt ändamål, exempelvis konservering (EG) 1333/2008.

Massbalansberäkning

En avräkning av mängden av inkommande råvara mot mängden som använts för att åstadkomma färdiga produkter, där man även beaktar svinn i processen samt omarbetning.

Miljöhousesyn

Miljöhousesyn vänder sig till företagare på landsbygden. Den är framtagen i samarbete med Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och andra berörda myndigheter. Syftet är att underlätta efterlevnad av författningar, verksamhetens egen tillsyn, genom att samlas och tillhandahålla relevant information baserad på lagstiftningar. (se www.miljohousesyn.nu)

Mineralämnen

Mineralämnen som får tillsättas livsmedel (EG) nr 1925/2006.

Märkesanvändare

Företag som märker och/eller marknadsför produkter med Märket.

Nationella branschriktlinjer

Branschens egna beskrivningar av hur företagen kan göra för att uppfylla livsmedelslagstiftningens krav. Företagarna måste följa bestämmelserna i lagar, förordningar och föreskrifter, men nationella branschriktlinjer är frivilliga att följa.

I en nationell branschriktlinje kan många olika lösningar presenteras. Genom att de handlar om en specifik verksamhet kan de bli mer konkreta och därmed lättare att följa. Nationella branschriktlinjer har bedömts av Livsmedelsverket (se www.livsmedelsverket.se).

Obearbetade produkter

Råvara som inte har genomgått någon behandling som väsentligt ändrar dess ursprungliga egenskaper; de kan dock ha delats, styckats, trancherats, benats ur, hackats, flått, befriats från delar, skalats, krossats, skurits upp, rensats, putsats, djupfrysts, frysts, kylts, malts, förpackats, eller packats upp utan att anses ha blivit väsentligen förändrade (EG) 1333/2008.

Primärproducent

Företag som producerar produkter från jorden, från boskapsuppfödning, från jakt och från fiske.

Primärprodukter

Produkter från primärproduktion, däribland produkter från jorden, från boskapsuppfödning, från jakt och från fiske. (EG) 853/2004.

Rekonstituering

Att från ett pulver eller ett koncentrat återskapa en produkt genom tillsats av vatten. Exempel: framställning av flytande mjölk genom upplösning av mjölkpulver i vatten.

Baljväxter (inkl produkter därav), som kräver tillsats av vatten för att möjliggöra konsumtion, rekonstrueras till vikt efter blötläggning eller beredning/värmebehandling.

Svenskmärkning AB

Revision

CO:s arbete från bokning av revision, fysiskt besök till slutlig rapportering.

RIP

Riktlinjer för hygien-, miljö- och kvalitetsarbete i potatispackerier.

Råvara

Med råvara avses i detta livsmedelsråvara som är helt obehandlad eller behandlad endast genom tvättning, delning/styckning, separering, torkning, värmebehandling, frysning, tining. Samt ingredienser som med vatten kan återskapas till den ursprungliga råvaran. Den totala mängden importerade ingredienser med animaliskt ursprung (som inte är råvaror) får uppgå till max 3%. Se exempel i tabellen nedanför.

Råvara Animalisk	Animalisk ingrediens – Ej Råvara
Mjolk, kärnmjolk, skummjolk, vassle, smör, ostmassa, grädde oavsett fetthalt och proteinhalt samt pulver* från dessa råvaror.	Vassleprotein, vasslepulver, mjölkprotein, syrakultur, laktos, smörolja, mm
Kött, ister, talg, inälvor, blod.	Gelatin, fjälster, löpe, köttextrakt, buljong, blodplasma, blodprotein, buljong, tillsatser mm
Ägg, äggvita, äggula samt pulver från dessa råvaror.	Lysosym, albumin, lecitin mm
Råvara Vegetabilisk	Övrigt ingrediens – Ej Råvara
Socker	Glukos-fruktossirap, druvsocker, fruktsocker, maltsocker mm
Mjöl, kli	Gluten, modifierad stärkelse
Torkade kryddor	Kryddextrakt, aromer, salt, jäst,
	Tillsatser, enzymer, koldioxid

*Vasslepulver definieras inte som en råvara.

Sammanfattning ingrediens

Ingrediens som i sig är en produkt av mer än en ingrediens (EU) 1169/2011.

Sammanfattning produkt

Livsmedel eller hund- och kattmat som innehåller mer än en ingrediens.

SvAB

Svenskmärkning AB.

Syrningskultur

Kultur av mikroorganismer som är nödvändiga för framställningen av det aktuella livsmedlet.

Verifiering

Verifiering innebär att man går igenom att företaget har rätt rutiner och kan visa att rutinerna följs och leder till rätt resultat i förhållanden till de regler och krav som verifieringen avser. Verifiering kan göras av företagets egen personal eller utföras av en oberoende part.

Viltkött

Frilevande vilt (djur som lever fritt) eller hägnat vilt (djur som lever i hägn som är av sådan storlek att de under vegetationsperioden inte stödfodras).

Vitaminer

Vitaminer som får tillsättas livsmedel (EG) nr 1925/2006.

Växstsäsong för perenner och plantskoleväxter

Odling som har passerat den 1 juli.

Den frivilliga ursprungsmärkningen Från Sverige används på råvaror, livsmedel och växter. Märket betyder att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. För att få använda Från Sverige-märkningen, där även märkena Kött från Sverige och Mjolk från Sverige ingår, skrivs avtal med Svenskmärkning LRF, Livsmedelsföretagen och Svensk Dagligvaruhandel är initiativtagare och gemensamma ägare av Svenskmärkning AB.

Välkommen att läsa mer på
fransverige.se